

Revista

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
 Pe un an..... Lei 180—
 Pe un jumătate an..... Lei 100—
 Autorități și instituțiuni..... Lei 500—
 In străinătate dublu.

**ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
 LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
 CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36**

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
 Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69

Jus murmurandi.

Sub imperativul categoric al instinctului de conservare națională, ne-au văzut toți românii de bine strâns uniți în jurul unui steag, care simboliza pe deoparte dărâmarea și înhumarea unui regim dovedit periculos pentru existența ființei noastre ca neam, iar pe de altă parte era augurul, ce prevestea cu tăria siguranței înfăptuirea trainică a unui sistem, menit să fixeze posibilitățile de normalizare a unei vieți de stat, proprie a garanta propășirea evolutivă a poporului nostru spre culmile dictate de pozitivul însușirilor și calităților sufletului și spiritului românesc. Aceasta simboliza pentru noi steagul desfășurat de către partidul național-țărănesc. Și tocmai puterea intuitivă a acestui simbol ne-a intensificat forța combativă și de rezistență pentru a o putea fără preget și șovăire să ducem lupta până la izbânda finală intru caracterizarea materială a acestui simbol.

Desigur, că în afară de credința noastră în utilitatea luptei reclamată de pericolul iminent, ce amenința consolidarea noului nostru stat, personalitatea dlui Iuliu Maniu, comandantul suprem, ce dirija lupta, era pentru noi combatanții o puternică primă de încurajare, dar tot odată și o nesdrucinabilă cheazășie, că la baza luptei noastre, stă profunda morală de stat, care nesocotită și încălcată fiind de către matăștii și pirații vieții noastre politice din ultimii zece ani, trebuia neapărat introdusă în viața de stat, servind ca dogmă și percept de guvernământ.

Este deci evident pentru toată lumea, că lupta dusă sub flamurile partidului național-țărănesc a fost și este lupta idealistă, lupta desinteresată, având un singur scop final binele obșteșc.

Tocmai datorită acestui scop, care subsistă în permanență, calitatea noastră de bun român ne impune obligamentul suprem de a rămânea în continu pe poziții pentru a consolida, ceace s'a câștigat prin luptă grea. Acest obligament ni se impune și din motivul puternic, că țara și-a depus toată încrederea numai și numai în noi, cei înrolați în partidul național-țărănesc, ca ultima rezervă, capabilă și dornică de a normaliza viața de stat.

Și cred, că orice conștiință curată, va trebui să recunoască, că partidul național-țărănesc, a binemeritat dela țară încrederea, cu care a fost onorat.

Dela venirea la cârma țării a actualului guvern am intrat în faza legalizmului, libertății cetățenești și în a moralei publice, ca sistem de guvernământ. Și fiind punctul de razim al fiecărui stat morală adâncă, iată, că actualul guvern a pus

bază solidă pentru dezvoltarea și consolidarea trainică a statului.

Potrivit angajamentului luat față de țară toată răvna, întreg zelul nostru se va îndrepta și pentru mai departe de a servi numai și numai interesele obștești. Din acest drum al nostru nu ne va abate nici o putere omenească și nu ne va intimidă nici o forță ocultă. După cum în opoziție am dus lupta cu cerbie, curaj, și în mod deschis, tot astfel vom proceda și la putere întru înfăptuirea postulatelor și dezideratelor naționale și aceasta cu atât mai vârtos, cu cât ne dăm pe deplin seama, că acei, cari după cum în trecut, astfel și în prezent, au atacat activitatea partidului și guvernului nostru, nu au calitatea morală, întru cât au dovedit-o din belșug, că le este cu totul străină noțiunea de țară, de bine obșteșc, de interes public. Singurul corolar și stimulent al ac-

țiunilor lor a fost, este și desigur va rămânea meschinul interes personal cu nesocotirea totală a interesului obșteșc.

Vom merge deci înainte pe drumul început cu fruntea ridicată, și conduși de aceleași curate sentimente față de țară și popor, servind prin munca noastră numai și numai țara și poporul.

Iară celora, cari în urma activității pozitive și rodnice a actualului guvern, își văd zdruncinată pe vecie situația lor, și deci tocmai în urma acestui fapt duc o luptă crâncenă contra actualului regim, potrivit principiilor de libertate, de cari ne călăuzim, le acordăm **jus murmurandi**.

Murmurați, murmurăți deci voi, cei fixați la zidul infamiei, cei osândiți cu disprețul nostru, căci nimeni nu se va sînchisi de murmurul vostru. *Alexandru Bogza.*

Oradea-Mare clocotește.

Faimosul compatriot al orădanilor și curier special între Budapesta și București, deputatul maghiar (perciunat) dl Hegedüs, cu ultimele sale jonglerii parlamentare a indispus mult românimea de dincoaci de Carpați *indeosebi*. La Oradea însă a tulburat în mod special sufletele românești căci, agresivitatea dlui Hegedüs sfidând și pe cei mai îndrăzneți unguri din Ungaria, este o surprinzătoare și inedită atitudine care pe drept cuvânt îl acoperă pe deputatul ungar (perciunat) cu toată rezerva de revoltă a românilor vizați de esirea dlui Hegedüs în Camera din București.

De când deputatul ungar (perciunat) și-a luat nasul la purtare, cărându-l în toate căburile de fermentație disolvante, de atunci raporturile româno-maghiare din Bihor din acest delicat județ de hotare s'au schimbat mult în dauna consolidării și a bune înțelegeri dintre cele două națiuni.

Privilegiatul absurditățiiilor definiție sub colectivul de „probleme minoritare”, deputatul ungar (de rit mozic) dela Oradia, abuzând de spiritul extrem de tolerant al românului și *indeosebi* al celui blajin din Bihor, își face de cap nestingherit de nimeni.

Bursierul problemei minoritare întrecând în agresivitate chiar și pe vestitul Barabás Béla și Szelle, azi a reușit să stârnească în sufletele românilor din Biharia din acest oropsit col de țară o adevărată revoltă sufletească.

Regimul nostru, inspirat de cel mai curat sentiment național, trebuie să se sesizeze de temperatura ridicată a acestor suflete mătă zbuciumate de ravagiile ungarului (perciunat) Hegedüs, care azi din ironia sortii „repre-

zintă” pe urmașii lui Arpad în Camera urmașilor lui Traian, cu tăbăle lui Moise într'o mână, și în cealaltă probabil ceva... dela Budapesta, ori ceva ce aduce cu sine făcând mereu pe curierul între Budapesta București cu mici opriri la Oradia.

Oradia clocotește revoltată de opera acestui om: românii buni de acolo sunt îngrijorați de libertatea abuzată ce-și permite dl Hegedüs, în afară de care mai sunt și alții în Bihor, mai santeți și voi frați voinici! și Vă întrebăm cu aceasta ocazie voi ce faceți?

Voi știți bine că sufletele voastre sunt chezășia românismului de mâine în Bihor subminat azi grav de cel în vorbă. Voi știți bine că voi veți recolta mâinezi ura și descompunerea ce o seamănă azi hegedüsii în Bihor, dar mai trebuie să știți și aceea că poporul nostru năcăjit respirat la sate, legat de coarnele plugului, de grijile și lipsurile lui pe voi vă va face responsabil, mai mâinezi, dela voi va core socoteală asupra moștenirii din 20 Aprilie 1919!!

Să nu o uitați aceasta frați voinici! și nu mai uitați încă nici aceea că, înafară de slăbiciunea voastră nici o putere pământescă și nimic nu ar putea periclita patrimoniul scump ce ne-a răsărit în ziua Sfințelor Paști din 1919! pe urma jertfei și suferinței milenare, nici chiar hegedüsii (perciunați și neperciunați) dacă voi veți și neutraliza demni provocarea lor, ridicându-Vă majestosi, liniștiți dar cu efect în contra ACTIVITĂȚII lor nefaste.

Oradia clocotește!
 Nu o lăsați, că-i a voastră!

Tendințe stupide.

Averescanii sunt mereu neastâmpărați. După ce vâlva pe care au încercat s'o stârnească cu congresul dela București s'a consumat — averescanii s'au apucat de alte manevre tot așa de infamante și ridicole.

Mai întâi au pus la cale cunoscuta *lovitură din congresul general bisericesc*, pe care l'au montat după plac cu statistici și date false — coborând în mod criminal prestigiul bisericii românești.

Au profanat cu un bastard cinism tot ce avem mai bun și mai scump — altarele pe care străjuște cuminec tura în potire de aur și implicit și-au bătut joc de orice noțiune de cinste și moralitate publică.

Toate aceste le-au încercat averescanii — torturați de abracadabrate iluzii într'o zi de mâine care să repare „cărămida” din Iunie 1927.

Dar „lucrătura” — care se n'țelege nu și-a dat roadele — este pentru orice om atent — foarte semnificativă.

Ea trădează o anumită mentalitate care posedază creerele averescane. Că partizanii d-lor Averescu și Goga nu se dau înapoi dela nici un mijloc oricât de criminal ar fi, dacă el ar putea ajuta câtuși de puțin realizarea planurilor de acaparare a puterii.

Mărturisesc că am îndrăsnit cu mare greutate să al tur mai sus noțiunile de „putere” și „averescan”. Pentru-că mi-se pare ele se repudiază constant.

Totuși cronicarii cotidiani ai tuturor manifestărilor politice, datori suntem să le încreștăm pe răboj. Chiar dacă ele sunt niște manifestări absurde și bolnave.

Dar să revenim la subiectul inițial. Averescanii se agită. Și-au bătut joc de biserică — așa cum s'a dovedit prin faptul că toate afirmațiile averescane — au fost desmințite categoric în mod oficial.

Iar după eșecul cu congresul bisericesc — averescanii încearcă alte manevre mai ales în Ardeal, unde au anunțat reparația „Țării Noastre” care n'a mai reparaț șiorganizarea unui tineret averescan care totuși nu există.

De fapt nimeni nu ia aceste lucruri în serios.

Pentru-că pur și simplu sunt lipsite de seriozitate. A le acorda o importanță mai mare decât le au în fapt — înseamnă a nu avea simțul măsurilor.

Pentru-că toate aceste *tendințe stupide* de a reinvia prestigiul unei ficțiuni, a averescanismului — mor în fașe.

Nimeni nu mai dă crezare și încredere, „manifestărilor” averescane, zvârcolirilor oamenilor cari au tâlhărit și au prostituat în 1926 averea și cinstea țării românești.

Emil Teleacu.

In curând va apare
„Calendarul Voinicului”.

Discursul la Mesaj al fratelui nostru Dr V. V. Tilea, deputat.

Deputatul Chemărist Dr V. V. Tilea fixează în Cameră ideologia tineretului național-țărănist în cadrele discuției la Mesaj.

Uzând de o veche uzanță parlamentară, deputatul Chemărist fratele V. V. Tilea, a ținut să introducă în cadrele discursului vast și extrem de bine susținut, o nouă ideologie în cronicile cele parlamentare, ideologia primei generații tinere — ca atare — Marele discurs, care redă orizontul politic larg al frunțașului chemărist în acelaș timp tâlmăcind și gândul generației dedicată de copiii partidului național țărănesc, ca generația din 1926, a fost ascultat de parlamentarii prezenți cu o încordată atenție, mai ales pentru că ideile fundamentale ale discursului formând totodată și osatura ideologiei tineretului național-țărănesc, va fi tradus în realitate de noi, cari mărturisim aceasta credință.

Interpelăm și pe aceasta cale mulțumirile noastre cele mai vii fratelui Dr Tilea, că și-a asumat misiunea grea la care s'a angajat și-l felicităm din tot sufletul pentru felul strălucit cu care s'a achitat de nobilul său angajament.

Președintele Adunării: Dl deputat Dr V. V. Tilea are cuvântul.

Dl deputat dr V. V. Tilea:

*Domnule Președinte,
Domnilor Deputați,*

A vorbi la Mesaj, în absența calculată a opoziției liberale, și a celor trei averescani; a vorbi în lipsa temporară a apostolului nostru cultural, domnul Nicolae Iorga, a cărui prezență, plină de experiență critică, este atât de importantă și de folositoare ori căruia parlament, trebuie să mărturisesc că nu e deloc stimulant, pentru temperamentele combative ale parlamentarilor național-țărăniști.

Fuga liberalilor și a averescanilor dela o discuțiune aici în Parlament, este cu drept cuvânt interpretată, în țară și în streinătate, ca cel mai evident semn de slăbiciune și de teama că vor fi siliți să apere punctul lor de vedere politic și economic cu totul eronat. Iar pentru a reuși cu o acțiune extraparlamentară, le lipsește, pe lângă prestigiul moral, reorganizarea cadrelor și modernizarea programului, precum și popularitatea pe care noi am avut-o și o avem și astăzi.

Bilanțul primului an de guvernare

Dacă încercăm să facem un bilanț succint al primului an de guvernare național-țărănească, trebuie să constatăm că schimbarea regimului a dat deja multe roade bune. Programul și aspirațiile partidului național-țărănesc au avut deplină aprobare și sprijinul țării și a streinătății. Venit la guvern, activitatea lui și marile greutăți ale începutului odată învinse, au întărit acea încredere într-o conducere înțeleaptă și rodnică.

Dovadă este primirea și atențiunea deosebită de care s'au bucurat domnii miniștri Mironescu, Mihai Popovici și Titulescu la Haga și Geneva și domnul ministru Madgearu la Paris și Londra.

Popularitatea partidului național-țărănesc.

Tot așa intern: popularitatea și iubirea masselor față de guvern și partidul național-țărănesc, au rămas intacte, iar în ce privește Ardealul, pot afirma că popularitatea a crescut. Poporul este mulțumit cu legiferările și îmbunătățirile aduse până acum. Și știe că nu noi purtăm vina acestei situații, ci ereziile economice ale șefului liberalilor, și slăbiciunea guvernului averescan.

În acelaș timp poporul se bucură că azi acele erezii nu mai nefericesc țara, ci numai un partid politic.

În toate întrunirile ce le-am ținut, alegătorii noștri au accentuat că plătesc voioși impozitul urcat, pentru că știu că ceea ce plătesc azi intră de fapt în

casa statului. Iar în ce privește urcarea prețului la tutun, spunea cu mândrie un voinic: „fumăm bucu-roși zilnic o țigaretă pentru guvernul domnului Maniu”.

Un spirit, o concepție politică cu totul apuseană, care nu poate decât să stabilizeze popularitatea noastră, cum de altfel au dovedit-o grandioasele manifestări din țara întreagă în ziua aniversării regimului, 10 Noemvrie.

Poporul nostru știe să aprecieze libertatea politică dobândită, ca cel mai mare bun, și prin asta dă o nouă dovadă — pe lângă jertfele și luptele de 10 ani — că este politicește copt, pentru un regim democratic și opus dictaturii orientale, care a stăpânit până acum un an, România.

Poporul factor determinant.

Astfel s'a constințit poporul nostru, pentru totdeauna drept unul dintre cei doi factori determinanți în politica țării (aplauze pe băncile majorității). Și este evident că de azi încolo nu se va mai putea face o schimbare de guvern, care să nu fie în asentimentul poporului. Așa vom ajunge la starea normală ca fiecare Parlament să-și poată încheia ciclul de patru ani, având țara guverne bazate pe majoritatea Parlamentului.

Și este un mare bine, că tocmai în timpul greu al minoratului iubitului nostru Rege, se înstăpânește acest sistem de guvernământ, mai stabil și nu numai democratic, dar singur posibil în veacul al XX-lea. Importanța înstăpânirii acestui sistem crește și mai mult dacă ne dăm seamă că peste 12 ani vom avea un domnitor tânăr, fără experiența de om și monarh, atât de necesară pentru a conduce o țară așa de dușmănită ca România în colțul sud-est al Europei.

Partidul național-țărănesc a crezut că adversarii politici, liberalii și averescanii, vor înțelege deplin importanța unei stabilități politice mai îndelungate și de aceea a abstat dela obiceiul liberalilor de-a începe o aprigă persecutare a membrilor celor două partide, cu toate că popularitatea noastră și crimele comise de guvernele lor ar fi permis și justificat chiar, o acțiune de adevărată pedepsire.

Ei însă nu au înțeles această înaltă concepție politică și beneficiind de indulgența noastră, au început să provoace populația prin răspândirea de minciuni. Este evident că poporul, conștient fiind, a reacționat în contra acestor provocațiuni, cum arată adunările dela Baia-Mare, Șimleu, Oradea și Cluj, și ne pretinde nouă parlamentarilor o acțiune foarte energică pentru urmărirea tuturor hoțiilor din casa statului (aplauze pe băncile majorității), și confiscarea averilor câștigate pe cale frauduloasă.

Ar fi deci în interesul însuși al liberalilor și averescanilor, ca să nu abuzeze de indulgența poporului, ultragiati de ei zece ani, ci să evolueze mai lent pe calea învățată dela noi.

Un fapt îmbucurător care trebuie relevat dela această tribună, este, că cel mai important partid după al nostru, cel liberal, a abandonat visurile dictatoriale. Poate că și gruparea averescană să ajungă într-o situație similară, după scena petrecută într'un palat Regal la 3 Iunie 1927 și înecată în lacrimile sincere ale fostului poez Octavian Goga.

Astfel, toate partidele vor fi acceptat drept bază pentru viața politică a României, voința poporului, împreună cu încrederea Coroanei.

Meritul acestei evoluții însemnate revine pe de-a-ntregul partidului național-țărănesc și conducătorilor lui înțelepți și dârji, cari prin lupta neîncetată de 10 ani au forțat mersul evoluției pe această cale sănătoasă.

Politica în biserică.

Văzând conducătorii acestor partide că nici campania de „luminare” a masselor, nici campania de „răsturnare” înecată în ridicol, nu-i poate aduce la un rezultat apropiat, la trântirea guvernului nostru, ei

s'au agățat ca omul disperat de mijloace naive.

Sub pretextul că se opun contopirii Ministerului Cultelor cu cel al Instrucțiunii, — se opun acuma, după ce la votarea legii nu au luat atitudine contrară, — sub acest pretext au militat pentru introducerea unui spirit cu totul medieval între credincioșii aceleiași națiuni, pentru a produce un război confesional între biserica ortodoxă și cea greco-catolică din Ardeal, și pentru a solidariza întreaga ortodoxime cu ei, și împotriva guvernului. Mai trebuiau să pretindă o contingentare a slujbelor, pentru cele 7 confesiuni principale din România, ca disprețul opiniei publice, cu care a fost primită acțiunea lor, să fie desăvârșit.

Noi, în Ardeal, eram obișnuți să vedem în luptele noastre naționale, totdeauna preoții cu crucea în frunte, să vedem pe preot drept conducător al turmei.

De la 1920 încoa, s'a schimbat situația, fiindcă la inspirația domnului Octavian Goga, a încercat partidul liberal și averescan să câștige preoții din ambele confesiuni românești, și prin ei să influențeze masele populare. Rezultatul obținut departe de a fi cel dorit de politicieni, a fost deadreptul dezastruos pentru reprezentanții bisericii românești, cari s'au diferențiat politicește de turmă. Popa a plecat, dar turma a rămas cu partidul național-țărănesc. Ca urmare s'a instrăinat turma de păstor, și se crease un spirit prielnic tuturor sectelor, preotul nu mai era iubit și stimat, bisericile erau frecventate numai de copiii de școală.

Crede că răspândirea sectelor și instrăinarea credincioșilor de conducătorii sufletești, ar fi putut trezi bisericile la cruda realitate și nu ar trebui să se lase seduse de unii politicieni interesați, pentru că aceasta ar putea produce deadreptul o mișcare anticlericală.

Popularitatea partidului.

Cât privește situația partidului național-țărănesc în Ardeal, am afirmat, că popularitatea noastră nu a scăzut, ci din contra a crescut. Asta mai ales prin împrejurarea că tineretul dela orașe și dela sate a început să se organizeze sistematic și foarte temeinic.

Acțiunea chemăriștilor.

Înrolarea tineretului începuse la 1926, când trecerea nocturnă a unor frunțași ardeleni, din partidul prezidat de dl Iuliu Maniu, în partidul domnului general Averescu, a produs o reacțiune morală puternică în rândurile tineretului ardelean, neînregimentat până atunci în partide politice, care cu toții au semnat „Chemarea” lansată la 3 Aprilie 1926 în Cluj și s'au strâns cu elan tineresc, și cu hotărârea dârză, în jurul steagului domnului Iuliu Maniu, pentru a colabora la crearea unei vieți politice, bazată pe mai multă moralitate și onestitate, și pentru izbândă principiilor democratice. Fără nici o ambiție personală, fără o erarhizare bine precizată, toți din generația „Chemării” ne-am considerat ca un întreg indisolubil și fiecare ca parte integrantă a unității sufletești și de luptă, care s'a menținut până în ziua de astăzi. (Aplauze pe băncile majorității). Tineretul chemărist a luat parte din 1926 încoa aproape fără întrerupere la alegerile generale, comunale, parțiale, și a adus ca mijloc de luptă un ritm mai viu, o agresivitate mai puternică, sfâșiind, în primul rând, idolii din trecut, care s'au lăsat ademeniți de titlul efemer de ministru, pentru a împiedeca, cu un ceas mai mult evoluarea vieții noastre politice spre un constituționalism real (aplauze pe băncile majorității).

Prin presă, întruniri și conventicole secrete, am enervat pe marele bărbat de stat Ionel Brătianu și pe imitatorul marelui Mussolini, Octavian Goga. Și nici o reacțiune din partea lor, nici o încercare de intimidare, prin presiune sau mijloace brutale, nu au putut să ne îndepărteze de credința noastră și de lupta începută. (Aplauze pe băncile majorității).

Voinicii.

Stabilind în Februarie, principiile generale pen-

tru organizarea unitară, de comun acord cu tineretul național-tărănesc din Vechiul Regat și Bucovina, am pus imediat în aplicare programul de muncă, și astăzi, abia după cinci luni de activitate dezvoltată poate să se mândrească partidul nostru că dispune, afară de credincioșii lui din trecut, încă de o masă compactă de peste 70.000 de aderenți tineri, înflăcărați și disciplinați, de așa numitele organizații voinicești (aplaude pe băncile majorității). Și vă pot asigura că îndată ce organizarea lor va fi terminată în toate județele de dincolo de munți, numărul lor va crește la peste 200.000.

Când știm că în țările din străinătate, toate partidele se ocupă de creșterea tineretului în spiritul lor, când știm că vecinul din Est, colosul rusesc, nu dă tineretului numai o hrană ideologică, ci îi pune și arma în mână, ca să facă din el un soldat cât mai bun, și când știm că vecinul din Apus, ungurul, face același lucru cu organizația lui de „levente”, atunci vă întreb: dacă noi în situația geografică dificilă în care ne aflăm, puteam să ne permitem luxul ca să lăsăm tineretul pradă unor curente eventual distrugătoare și contrare intereselor statului românesc pe veci unit? (aplaude pe băncile majorității).

S'a spus și s'a scris că organizațiile de voinici ar fi organizații militariste. Nimic mai inexact. Organizația voinicilor, atât prin structura, cât și prin spiritul ei, este o organizație curat democratică. Organizația de la sate își alege stegarul; stegarii compun comitetele județene; comitetul alege pe conducătorul județului și conducătorii județelor aleg conducătorul regiunii. Nu este deci o organizație cu structură militaristă și nici spiritul ei nu este militarist, pentru că are de scop educarea tineretului pe teren cultural, sportiv și cetățenesc.

Partidele din opoziție și ele au încercat, în timpul guvernării lor, să atragă tineretul de la orașe și de la sate, dar nu au reușit, pentru că nu au avut substratul moral și astfel nu au exercitat atracția necesară. Este evident că le displace organizarea tineretului național-tărănesc, văzând în aceasta pericolul cel mai mare pentru viitorul lor. Creșterea tineretului, în spiritul democratic al partidului nostru, îi va sili și pe ei la o mai urgentă prefacere, salutară pentru întreaga țară și va pune obstacolul cel mai mare unei noi încercări de falsificare a voinței poporului (aplaude pe băncile majorității). Astfel va fi imposibil o abatere dela calea constituționalismului curat și sincer aplicat, care a fost inaugurat anul trecut.

Decesul Regentului Buzdugan.

Afară de activitatea politică a partidelor, viața publică din România a mai avut de înregistrat 4 evenimente mai importante:

Decesul mult regretatului Regent Buzdugan, un bărbat integru, care și-a îndeplinit misiunea sa grea, cu toată autoritatea ce-i dăduse munca de o viață întreagă, împreună cu un profund sentiment patriotic și de răspundere, deces regretat de întreaga națiune, și care a adus greaua sarcină pentru guvern și Corpurile Legiuitoare, de a alege un lociitor tot atât de demn.

Alegerea noului Regent.

Întreaga putere de stat era concentrată în mâinile guvernului nostru. Guvernul și președintele lui ar fi putut să aleagă în Regentă pe un membru al partidului, ar fi putut să aleagă, cum de altfel multă lume se aștepta, însuși pe iubitul nostru președinte. Dar, ca în situațiile critice, tot așa și în acest moment de grea răspundere, președintele nostru a refuzat să candideze o persoană politică și guvernul a recurs la alegerea unui om neutru, neamestecat în luptele politice, menținând tradiția începută de Regele Ferdinand, ca să fie reprezentat în Regentă și Corpul magistratilor.

Demisia dlui Mihai Popovici.

Alegerea înaltului Regent Sărățeanu, a adus cu sine demisiunea domnului Mihai Popovici, bărbatul de stat, care a salvat, prin stabilizarea monetară efectuată, după abia 2 luni de tratative, țara și instituțiile sale economice și financiare de o prăbușire sigură, cât și guvernarea noastră de un eșec iremediabil.

Dacă dl Mihai Popovici a crezut să plece din guvernul pe care l'a distins cu prezența sa trebuie să ne exprimăm speranța fermă că energia și capacitatea sa de muncă va putea fi din nou rodnic folosită spre binele țării întregi (aplaude prelungite și îndelung repetate pe băncile majorității).

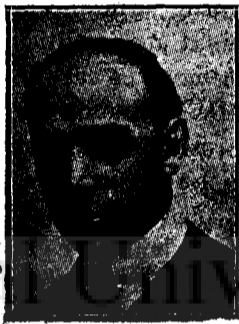
Atentatul contra dlui Vaida-Voevod.

Al patrulea eveniment, care, spre fericire, nu a produs efectul urmărit, este încercarea de atentat îndreptată contra leaderului a cărui dârzenie înfățișează temperamentul adevărat al Ardealului. (Voci de pe băncile majorității: Trăiască dl Vaida), (aplaude prelungite și îndelung repetate pe băncile majorității). Simptomatic însă, pentru atitudinea ziarelor de opoziție în legătură cu acest atentat este că au trecut cu un regret foarte ușor și scurt la ordinea zilei, ocupându-se însă în urmă pe larg și cu mult șgomot de incidentul ilegal și neuman al unui complice la atentat, dovedind astfel că agresorii și schingiuitorii de eri se știu repede prefăce, în opoziție fiind, în apărători fervenți ai legalității și trădând totdeodată că primejduirea vieții unuia dintre cei mai distinși și populari bărbați de stat români, are mai puțină importanță pentru ei, ca pielea fină a unui complice la încercarea de asasinat, (aplaude pe băncile majorității).

Mesajul ne anunță o întreagă gamă de legi însemnate, dintre care a-și releva, având o importanță fundamentală, legile pentru reorganizarea armatei, a magistraturii și complectarea legilor economice, care urmează să ducă la bun sfârșit programul economic al partidului nostru, executat până acum cu atâta măiestrie și energie de domnul Virgil Madgearu, (aplaude pe băncile majorității).

Inzestrarea armatei.

Prima noastră preocupare va fi îngrijirea și inzestrarea armatei și cu drept cuvânt, pentru că Neamul Românesc datorează viețuirea sa pe aceste plaiuri, nu numai înțelepciunii și geniului poporului nostru, ci, în cea mai mare parte, eroilor cari s'au

Dr. V. V. Tilea, deputat

rupiat pentru existența și siguranța noastră. (Aplauze pe băncile majorității). Dovadă ne este trecutul.

De câte ori Națiunea Română a avut o armată strălucită și bine echipată, a propășit țara. Așa sub excelența organizare a lui Ștefan Cel Mare, care a putut fi învingător pe 3 fronturi deodată; așa sub Mihai Viteazul, care a reușit să îplinească visul milenar și tot astfel la 1877/78 când o armată mică, dar puternică în vigoare morală și excelent echipată, a scăpat armata colosului rusesc dela dezastrul sigur și a făurit Coroana de Oțel a tânărului Regat, creind astfel nucleul de atracțiune pentru toate ramurile răsfirate ale poporului nostru. Dacă războiul mondial ar fi găsit armata noastră în proporție tot așa de bine echipată ca la 1877, suntem siguri că nu am fi avut Turtucaia, și nici retragerea dezastruoasă din Ardeal.

De aceea Parlamentul liber ales al poporului român va vota cu însuflețire toate legile necesare pentru întărirea armatei noastre cu rol defensiv. (Aplauze pe băncile majorității).

Politica păcii.

S'a spus de către distinsul reprezentant al partidului social democrat, domnul Pistiner, că inzestrarea armatei noastre este în contradicție cu politica generală a păcii, căreia suntem credincioși, deci cu partea ultimă din Mesaj.

Să analizăm dacă această obiecțiune poate fi admisă sau nu.

În primul rând, nu este vorba de o înarmare, ci numai de inzestrarea armatei cu toate îmbunătățirile tehnice de care celelalte armate din Europa au beneficiat deja, numai a noastră nu, având de luptat până acum cu haosul financiar.

S'ar putea spune că și inzestrarea armatei este în contradicție cu principiile noi de dezarmare, enunțate între scopurile Ligii Națiunilor.

Liga Națiunilor.

Liga Națiunilor a fost creiată cu principalul scop să împiedice războaiele viitoare; pentru a putea reuși a pus în discuție la repetite conferințe internaționale dezarmarea terestră și navală. Dar, până astăzi nu s'a putut ajunge la un acord pentru o dezarmare to-

tală și reciprocă, ci numai la o limitare a înarmărilor, punându-se totodată în studiu problema limitării fabricării de armamente și vase de război și a reducerii contingentelor.

Intențiunea de a oferi păcii mondiale cât mai multe garanții este unanimă, pentru că toată lumea își dă seama că războiul înseamnă o risipă economică și financiară de energii și mai presus de toate, de vieți omenesti și pentru că nimeni numai poate vrea să provoace în schimbul unor interese de sigur mai mici, decât ar fi sacrificiile, un nou măcel mondial.

De aceea se caută și se lucrează cu multă sârguință la crearea unei căi pașnice, care să aranjeze diferendele între state. Lucrările Ligii Națiunilor se îndreaptă astăzi spre elaborarea unei proceduri internaționale, care ar deveni un uz, deci o lege internațională, și care să fie acceptată de toate statele, drept unică cale pentru aranjarea diferendelor.

Dacă am voi să facem o comparație potrivită între evoluția umană și aceea a statelor, ar trebui să spunem că ne aflăm astăzi, în ce privește statele, la punctul de tranziție la care se aflau oamenii sub imperiul roman, atunci când în locul legii talionului, s'a pus un text de lege bine precizat înlocuind bunul plac al indivizilor cu forța judecătorească. Renitenți cari nu voiau, și nu voesc, să se supună legilor, se găseau în todeauna, dar venea forța executivă, care, îi supunea și fără voia lor regimului legilor.

Mecanismul legilor internaționale pentru împiedicarea războiului este în plină formare. Forurile judecătorești sunt create: Liga Națiunilor ca instanță primă și Curtea Internațională dela Haga, ca instanță ultimă. Lipsește însă puterea executivă, care să garanteze executarea deciziunilor aduse.

Crearea acestei forțe executive este pe larg discutată, fiind propuse mai multe soluții: blocarea militară, economică și la ultima sesiune s'a propus chiar negarea oricărui sprijin financiar, pentru statul care ar refuza să se supună hotărârii aduse.

S'ar părea că aud obiecțiunea utrapatrioților, că această recunoaștere a unei puteri judecătorești mondiale implică știrbirea suveranității statelor. Da și nu! Este o știrbire pentru o suveranitate în concepția veacului trecut, dar nu după vederile veacului curent. Dacă Franța a acceptat să piardă la Haga un proces față de mica Elveție și s'a supus acelei hotărâri, cred că și statele mai mici pot urma exemplul, fără a pierde din vaza și așoritatea lor.

Am văzut că un mecanism internațional complex este în creație, care să poată înlocui cu efect armata, forța executivă a bunului plac, pe care-l manifestau conducătorii statelor în trecut. Până ce însă acel mecanism, acea putere internațională nu este în deplină funcțiune, poate cineva preținde dela noi să procedăm la o dezarmare, la neglijarea necesităților armatei noastre? Nimeni nu ne poate impune acest lucru, mai ales că doi din vecinii noștri se înarmează încontinuu, unul clandestin și celălalt pe față.

Este aproape un miracol, cum a putut să viețuiască în acest punct al Europei de Est, 2.000 de ani poporul român, cum a putut să reziste atâtor furtuni, atâtor războaie și năvăliri de barbari. Iar dacă vitalitatea noastră ne-a păstrat integritatea etnică și ne-a ajutat să ne creiem statul unitar românesc, atunci noi nu putem, astăzi, să delăsăm nici o încercare, nici o obligațiune care să garanteze existența acestui stat și mai departe la gurile Dunării. Și unul din aceste mijloace este deocamdată inzestrarea armatei noastre defensive.

Politica noastră externă.

Caracterul defensiv al armatei noastre, chiar a întregii noastre politici externe, reese din însuși trecutul statului nostru, din structura sa actuală, și năzuințele pentru viitor.

Țara noastră a obținut la conferința de pace din 1919—1920 în baza principiului de autodeterminare și a drepturilor istorice, încălcate atâtea vremuri, frontierele care din punct de vedere etnic pot mulțumi în linii generale și aproape în întregime aspirațiile noastre naționale. Afară de aceasta, trăim pe o suprafață de mărimea Italiei, numai 17 milioane de locuitori, deci nu poate fi vorba de o expansiune externă până ce expansiunea internă nu a fost desăvârșită atât din punct de vedere numeric, cât și ca viață economică. Astfel poporul nostru viguros nu periclitează granițele vecinilor săi, dar este hotărât să și le apere pe ale sale, atât pe căile legale noi internaționale, cât și dacă va fi nevoie cu prețul vieții sale.

Partidul național-tărănesc este unul din puținele organizații din Europa, care are înscris în programul

umană, acel principiu a fost atât de popularizat în opinia publică mondială, încât aproape unanimitatea a fost pentru realizarea acestui principiu. Chiar și foștii opresori, contele Tisza, a văzut că nu va mai putea lupta multă vreme în contra acelei opinii mondiale și a încercat o înțelegere cu Românii în Ardeal. Și, dacă astăzi reușesc Maghiarii să crească în ideea unor argumente falsificate și eronate, o întreagă generație tânără din America, Anglia, Italia, Germania și chiar și din Franța, dacă la reușește să câștige teren pentru ideea reparării unei așa zise nedreptăți, numai noi suntem de vină, pentru că bibliotecii lor de propagandă nu le putem opune decât 2—3 broșuri neînsemnate, pentru că până acum guvernele trecute nu au făcut nimic pentru crearea unei contra-propagande efective.

Armata spirituală.

Deacea, domnilor deputați, este o obligație primordială să creăm, pe lângă întărirea armatei materiale, o armată spirituală, o propagandă temeinic organizată, în care să se încorporeze tineretul nostru universitar, aflător în străinătate, să se execute hotărârea luată la ultima conferință a Micii Antante, pentru un schimb de studenți, să se prefacă cetățenii români, cari trec granițele, în fervenți apărători și propagandiști pentru drepturile neamului nostru, acțiune nouă mult ușurată, pentru că avem ca bază adevărul. Numai astfel putem contrabalansa acțiunea de propagandă însemnată ca mijloc de luptă și tactică, numai atunci vom putea garanta și pentru viitor că opinia publică mondială va rămâne convinsă de îndreptățirea existenței noastre, cu granițele de azi, și numai astfel vom putea preîntâmpina furtuna mare ce ni se pregătește pentru viitoarele decenii.

Legea minorităților.

Oratorii minorităților au ținut să repete regretul lor că nu s'a anunțat legea minorităților prin Mesaj, cu toate că domnul prim ministru a făcut, nu demult, o declarație în presă, că acea lege se va supune parlamentului îndată ce se va întoarce domnul Ghiță Pop, care este însărcinat cu strângerea materialului necesar, în diferite țări.

După cele spuse de politica maghiară din Ungaria, nu aș vrea să credeți că sunt în contra legii minorităților etnice, care să garanteze mai precis drepturile lor, folosința limbei, posibilitatea dezvoltării culturale și garantarea unei existențe etnice în cadrul națiunii române. Sunt cu mult prea convins că noi nu ne este permis să călcăm pe urma păcatelor ungarilor, din trecut, că nu ne este permis să le aplicăm metodele iraționale și neumane, pe cari le-au avut față de noi, sunt cu mult prea pătruns de adevărul pronunțat la Geneva, în discursul dlui Mironescu, că „existența unei minorități etnice, cu o cultură și istorie deosebită de a noastră, nu este în detrimentul evoluției poporului românesc, ci dimpotrivă, servește ca un stimuliu”, trebuie să ducă la concurența leală între forțele creatoare ale diferitelor rase (aplauze pe băncile majorității). Ași dori să fie adusă amintita lege cât mai repede, ca să se poată dovedi că regimul partidului național-tărănesc este un regim, care exprimă pe deantregul vigoarea națiunii române și, în același timp, vrea să aplice o egală dreptate față de toate națiunile conlocuitoare, tocmai pentru că poporul românesc nu are de ce se teme din partea naționalităților atât de neînsemnate ca număr.

De aceea, statul românesc, și guvernul actual nu poate decât să câștige în ochii străinătății și în ochii țării întregi, dacă pășește cu hotărâre la codificarea unor drepturi, cari sunt garantate prin tratatul minorităților.

Reorganizarea magistraturei.

Domnul ministru al justiției ne va prezenta o serie întreagă de legi, care sunt menite să unifice codul civil, penal și comercial, și să scoată în același timp magistratura de sub influența partidelor politice. O nizuință pe care trebuie să o aplaudăm călduros. Dar înainte de a trece la neutralizarea magistraturei, credem că ar fi chiar în interesul ei să se primenească corpul judecătoresc. Opinia publică pretinde cu drept cuvânt să i se dea satisfacție, eliminându-se elementele care în mod dovedit și-au uitat îndatorirea de păzitori ai legilor și au servit intereselor ilegale, ale unor politicieni (aplauze pe băncile majorității).

Legile instrucțiunii publice.

Cât privește legile de reorganizare, ale instrucțiunii publice, ar trebui să se studieze adevăratele ne-

cesități de școli, pentru a asigura poporului român și minorităților o dezvoltare normală dar fără o supra-producție de intelectuali.

Această măsură este indispensabilă, dacă vrem să împiedecăm pentru viitor proletarizarea intelectualilor, și dacă vrem să asigurăm generațiilor tinere posibilitatea unei existențe.

Faptul că pentru fiecare loc de grefier sau mic funcționar sunt 20—30 de reflectanți cu licențe sau doctorat, este o dovadă că această problemă ar trebui să preocupe în mod științific organele statului. Examinarea acestor probleme vitale, va dovedi că politica dlui doctor Anghelescu de a construi localuri fără a avea profesori suficienți și destul de bine pregătiți, nu poate constitui un punct de onoare pentru un ministru al instrucțiunii publice.

Încă o rugămintă către distinsul ministru al instrucțiunii: să găsească în orariul școlilor medii, o oră la săptămână pentru predarea activității și importanței Ligei Națiunilor, cum alte state au făcut deja.

Legile agrare.

Importanța legilor agrare, care urmează să le prezinte domnul Mihalache, făuritorul programului nostru agrar, nu poate îndeajuns fi subliniată. Agricultură este și va fi bogăția noastră principală și fără organizarea ei rațională, fără ridicarea producției agricole, împreună cu ramurile ei industriale nu va dobândi țara noastră înflorirea dorită de toți.

Dar înainte de toate, trebuie înființat de urgență creditul agricol, fără de care greu poate fi vorba de o însemnată prosperare agricolă, (aplauze pe băncile majorității). Fără împrumuturi eficiente, date producătorilor cu scopul de a-și converti datoriile scampe și a face investiții de ameliorări, nu se va putea intensifica producțiunea, pentru că producătorul nostru este în situația similară a întregii Europe: el muncește pentru a plăti dobânzile datoriilor, dar nu se poate cugeta la o amortizare mai scurtă și nici la investiții noi. De aceea, trebuie să considerăm că după stabilizarea monetară, înființarea creditului agricol, este cea mai importantă măsură pentru asanarea vieții noastre economice (aplauze pe băncile majorității).

Tratatele comerciale.

Guvernările din trecut au urmat o politică financiară și economică cu totul eronată, ca să nu zicem altfel. Una din consecințele nefaste ale acestei politici a fost scăderea exportului nostru și pierderea piețelor din străinătate. Dacă s'ar fi urmărit de acum 8 ani, încurajarea producției și deci a exportului precum și garantarea desfacerei prin tratate comerciale nu ar trebui să ne luptăm azi pentru încheierea unei serii întregi de convențiuni comerciale, care să ne deschidă din nou piețele străine.

De felul cum va reuși să se încheie aceste tratate, va depinde în bună parte soarta noastră economică, în general, și în special situația agriculturii noastre.

Astăzi, când protecționismul agrar se manifestă în toate statele, când statele americane cu o producție agrară raționalizată și intensivă ne concurează pe toate piețele, va trebui să asigurăm deosebit de eficiente producției noastre agrare de azi și celei mărte de mâine.

A doua sesiune ordinară a primului parlament liber ales din România, pe veci reunită, se deschide cu un program vast, care urmează să întregască munca noastră din sesiunea trecută și să ducă înainte îndeplinirea programului partidului național-tărănesc.

De aceea declar că votez proiectul de răspuns la Mesaj (aplauze pe băncile majorității).

O fac din convingerea că fiecare din dv. și dă seama de cauza principală care a produs absența partidului liberal și a grupărilor averescane din acest Parlament.

Nu este o absență care trebuia să demonstreze țării și străinătății nerecunoașterea legalității incontestabile a Parlamentului actual sau să producă împiedecarea lucrărilor lui.

Motivele absenței lor zac în speranța tainică, că lipsind din Cameră, se va creia prin intrigile lor o opoziție din sânul majorității. Experiența anului trecut îndreptățește să precizăm că nizuințele lor sunt ridicole și nu vor găsi nici un răsunset, pentru că nu odată am dat cu toții dovadă, că suntem strânsi legați în jurul aceluiaș program și suntem un organism disciplinat, cu un președinte pe care nu-l vom părăsi niciodată (aplauze pe băncile majorității).

Generația noastră tânără, care a conlucrat cu adâncă convingere și cu tot elanul pentru reușita fu-

ziunii celor două partide mai importante din țară, este conștientă că acest organism politic nu are de îndeplinit numai realizarea programului său, ci este menit, și singur capabil, să producă adevărata unire sufletească între diferitele provincii, unire care la generațiile tinere devine tot mai strânsă și desăvârșită.

Lipsiți de ambiții personale, parlamentarii tineri suntem dornici să conlucrăm și să putem contribui cât mai mult, aici în Parlament și pe teren, la țară, pentru realizarea integrală a programului partidului național-tărănesc, (aplauze pe băncile majorității).

În același timp, am dori să vedem introducerea unui ritm mai viu în lupta continuă ce suntem obligați să ducem, pentru aplicarea programului nostru, fiind conștienți că în opoziție, timpul a lucrat pentru noi, iar azi la guvern, este în detrimentul nostru, o dorim cu atât mai mult domnilor deputați, cu cât suntem convinși că organismul puternic, care este partidul național-tărănesc, nu este nici al nostru, al parlamentarilor, nici al membrilor guvernului, ci al țării întregi (aplauze prelungite pe băncile majorității).

CONVOCARE

Membrii „Chemării Tineretului Național Tărănesc” sunt rugați să participe necondiționat la importanta consfătuire ce se va ținea Luni în 9. Decembrie a. c. la orele 8. (opt) seara în localul Clubului.

Celor absenți li se aplică art. 12 din Regulament.

Directorul „Chemării Tineretului Național Tărănesc”

Consfătuiri chemăriste.

Organizația chemăristă din Oradia, a ținut pe ziua de 1 Dec. o consfătuire, în localul nou al partidului național-tărănesc din Palatul „Astoria”. Dela centrul organizației a sosit Dr. A. T. Mureșan, punând în curent pe cei prezenți despre problemele actuale, care preocupă organizațiile tinerilor național-tărăniști. În cursul discuțiilor s'au sulevat și probleme politice de interes pur locale; stărnind viu interes. S'a hotărât activarea vieții de partid și participarea mai intensivă a elementelor tinere în viața publică.

Cohorta „Avram Iancu” a voinicilor din Cluj, au ținut o importantă adunare în ziua de 29 Nov. Au participat aproape toți membrii cohorței. Adunarea s'a terminat abia noaptea la ora unu, participanți aplaudând viu pe oratori.

În seara de 14 crt. se ține la Sighișoara consfătuirea organizației chemăriste locale discutându-se cu aceasta ocazie unele probleme de interes local, raportate la politica generală a partidului. Dela centru vor participa d-nii: Dr. A. T. Mureșan și Liviu Hulea.

Capii organizațiilor județene ai „Chemării”, sunt rugați a trimite în cursul lunii Decembrie numele și adresa tuturor *intelectualilor* tineri și bătrâni membrii ai partidului național-tărănist, cărora până în prezent nu li s'a trimis ziarul „Chemarea” și-ar trebui să o citească.

Schimbare în administrația ziarului nostru.

Iscusitul administrator al nostru, chemăristul PETRU BORTEȘ, care a purtat grija administrației noastre, delă înființarea ziarului și până azi, împiedicat de motive sanitare s'a văzut nevoit a-și suspenda această activitate, rămânând și pe mai departe redactorul nostru fotografic.

Regretând despărțirea, ținem să fixăm cu această ocazie meritele și serviciile prețioase ale dlui BORTEȘ, care a servit interesele ziarului „Chemarea” timp îndelungat, cu mult suflet și în mod absolut gratuit.

Noul administrator al nostru va fi dl CÂNDEA. Administrația ziarului „Chemarea” va funcționa de azi încolo în localul Redacției noastre: Sitrada Regina Maria 36. (Etaj I. lângă Redacția ziarului „Patria”).

